

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Gfv.III.30.262/2024/3.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Bajnok István előadó bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes: felperes1

A felperes képviselője: dr. M. Á. E. kamarai jogtanácsos (8200 Veszprém, Brusznai Á. u. 22.)

Az alperes: alperes1

Az alperes képviselője: dr. Ábrahám István ügyvéd cím1

A per tárgya: gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője felelősségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Gf.II.20.012/2024/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Veszprémi Törvényszék 4.G.40.046/2023/13/II. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak az állami adó- és vámhatóság közzétett illetékbevételi számlájára 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes 2018. június 26. napjától a felszámolás kezdő időpontjáig egyedüli tagja és önálló képviselőre jogosult vezető tisztségviselője volt a cégjegyzékbe 2011. március 17-én bejegyzett és 2023. január 11-i kezdő időponttal felszámolás alá került M. Kft.-nek (a továbbiakban: adós).

[2] Az adós tulajdonában állt a cím2 alatti „kivett telephely” megnevezésű (a továbbiakban: telephely) ingatlan, amelyet az adós 2020. augusztus 1-én előbb bérbe adott, majd a 2021. március 2-án kelt adásvételi szerződéssel értékesített.

[3] A felperes 2021. június 3-án adóvégrehajtási eljárást indított az adóssal szemben, amely nem vezetett eredményre. Ezen időponttól kezdődően az adós adófizetési kötelezettségének nem tett eleget, köztehortartozása folyamatosan nőtt.

[4] Az alperes vezető tisztségviselőként nem tett eleget az adós társaság 2020. évi, 2021. évi, 2022. évi számviteli beszámolója, valamint a 2023. január 1. napjától 2023. január 11. napjáig terjedő időszakra vonatkozó tevékenységzáró beszámoló letétbe helyezésére és közzétételére vonatkozó kötelezettségének.

[5] A Veszprémi Törvényszék 2022. december 13-án jogerőre emelkedett végzésével elrendelte az adós felszámolását, amelynek kezdő időpontja 2023. január 11. napja. Az alperes a felszámoló részére az adós iratanyagát csak részben adta át, a könyvelési iratokat nem tudta rendelkezésére bocsátani.

[6] Az adós felszámolási eljárásában bejelentett hitelezői igények összege 93.615.747 forint volt, melyből a felperes hitelezői igénye 4.119.679 forint. Az adós felszámolási eljárását a Veszprémi Törvényszék 2023. augusztus 23. napján jogerőre emelkedett végzésével – iratok hiányában – egyszerűsített módon befejezte. A hitelezői igényekből kizárólag a felperes 105.000 forint összegű felszámolási költsége térült meg.

A kereseti kérelem és a felperes védekezése

[7] A felperes keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes mint az adós gazdálkodó szervezet felszámolásának kezdő időpontját megelőző három évben volt ügyvezetője, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően vezetői feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, és ezzel okozati összefüggésben a felperes 4.014.679 forint összegű követelésének teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat.

[8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint vezetői tevékenysége során nem tanúsított olyan magatartást, amely közrejátszott volna a felperes követelésének meghiúsulásában. Hivatkozott arra, hogy az adós telephelyét bérbe adta, ezért az itt történt környezetszennyezésért a felelősség kizárólag a bérlőt terhelheti. A bérleti szerződésből eredő díjtartozást a bérlő nem teljesítette, de a felszámoló nem intézkedett a lejárt bérleti díjak beszedése érdekében. Az adós 2021. március 12-én a bérlőnek 18 millió forint kölcsönt nyújtott, azonban ennek érvényesítését is elmulasztotta a felszámoló. Az alperes a telephely visszavásárlására 2021-ben kísérletet tett, ez azonban a megbízott ügyvéd magatartása miatt meghiúsult. A könyvelési iratok átadását azért nem tudta teljesíteni, mert azokat az adós korábbi könyvelője felszólítás ellenére nem adta át. Ügyvezetőként nem volt rálátása az adós pénzügyeire, feladata csak „a papírok aláírása volt”, a beszámolókat a könyvelő nem nyújtotta be, ténylegesen a könyvelő végezte a társaság irányítását.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes mint az adós volt vezető tisztségviselője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezzel okozati összefüggésben 4.014.679 forint összegű hitelezői követelés teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat.

[10] Határozatának indokolása szerint nem volt vitás, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2021. június 3. napján bekövetkezett, az alperes pedig a 2020., 2021., 2022. évekre és a 2023. év elejére vonatkozó beszámoló letétbe helyezési és közzétételi, valamint a könyvelési iratok felszámoló részére történő átadásiára vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási szabály alkalmazásának feltétele, hogy e mulasztások a vezető tisztségviselőnek felróhatóak legyenek. A könyvelő, mint teljesítési segéd magatartásáért a vezető tisztségviselő tartozik felelősséggel, így amennyiben a beszámoló letétbe helyezési kötelezettségét a könyvelő mulasztotta el, az is a vezető tisztségviselő terhére esik. A beszámoló letétbe helyezési kötelezettség és iratátadási kötelezettség elmulasztása ezért az alperesnek felróható volt. Emiatt a perben a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási szabály alkalmazandó, így az alperesnek kellett bemutatnia a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet követően tanúsított magatartását, a bíróságnak pedig azt kellett vizsgálnia, hogy ennek alapján megállapítható-e maradéktalanul, hogy az alperes vezetési feladatainak ellátása során a hitelezők érdekeit figyelembe vette.

[11] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperes nem mentesülhet a felelőssége alól arra hivatkozással, hogy ügyvezetői tevékenysége névleges volt. Az alperes a könyvelő jogait nem vonta meg, nem szüntette meg annak lehetőségét, hogy az adós pénzügyeihez hozzáférjen. A telephely visszaszerzése külső forrásbevonással valósulhatott volna meg, ami további tartozásokhoz vezethetett volna egy olyan helyzetben, amikor az alperes nem volt tisztában a társaság valós pénzügyi helyzetével. Az alperes alaptalanul hivatkozott a felszámoló mulasztására a bérleti díj érvényesítésének elmaradásával kapcsolatban is, mert neki kellett volna intézkednie a már korábban felmerült bérleti díjak érvényesítéséről. A kölcsönkövetelés létrejötté, annak körülményei nem tisztázottak, a becsatolt kölcsönszerződésben szereplő adós személye sem egyezik meg az alperes által megjelölttel. Az adásvételi szerződés megtámadása elmaradásának okára a felszámoló a felszámolási eljárásban magyarázatot adott, az ő felszámolási eljárással kapcsolatos magatartása, esetleges mulasztása egyébként is a felszámolási eljárás keretei között értékelhető.

[12] Az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait lényegében nem látta el, ezzel nagyban közrehatott abban, hogy a társaság pénzügyi, vagyoni helyzete hitelt érdemlően nem feltárható, emiatt a perben érvényesített hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat. Az elsőfokú bíróság az alperes által felajánlott tanúbizonyítást azon indokkal mellőzte, hogy az alperes tényállításait érdemben a felperes sem vonta kétségbe, és azok valósága esetén sem mentesülne az alperes a felelősség alól.

[13] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Határozatának indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló jogi következtetést vont le az alperes felelősségét illetően. A

másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokolását a fellebbezésre figyelemmel pontosította, kiegészítette.

[14] Nem tartotta értelmezhetőnek az alperes fellebbezésében szereplő azon érvelést, miszerint a telephelyen történő környezetszennyezésért, az abból eredő károkért a bérlő felelős. A felperes ugyanis a környezetszennyezéssel kapcsolatos hivatkozást nem adott elő, az alperes felelősségét nem erre alapította.

[15] Rámutatott, hogy helytállóan alkalmazta az elsőfokú bíróság a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése bizonyítási terhet megfordító szabályait azzal, hogy az ezt eredményező mulasztások nem lehetnek egyben felelősségalapító, a hitelezői érdekek figyelmen kívül hagyását jelentő mulasztások is. Ez a rendelkezés speciális, az igényérvényesítést könnyítő bizonyítási szabályt tartalmaz az irathianyos felszámolás esetére, vagyis ha az adós volt vezetője oly módon nehezítette meg a vele üzleti kapcsolatba kerülők számára az adós való pénzügyi helyzetének megismerését, hogy neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a számviteli kötelezettségeinek, vagy a felszámolás elrendelését követően nem teljesítette teljeskörűen az iratátadási kötelezettségét a felszámoló részére. Erre az esetre a törvény a bizonyítási teher megfordítását írja elő a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése és a vezetői intézkedés kapcsán a hitelezői érdekek figyelembevétele körében. Így a vezetőnek kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Ha e tényeket az alperes nem bizonyítja, ezek ellenkezőjét kell bizonyított tényeknek tekinteni, nevezetesen, hogy az adós fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben volt a vezetői tisztségének időtartama alatt, és a vezetői feladatai ellátása során a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Ez joghatását tekintve ugyanolyan, mintha vélelmezni kellene a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését és a hitelezői érdekek figyelmen kívül hagyását.

[16] A bizonyítási érdek megfordulása miatt, ha a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti feltételek fennállnak, a felperesnek annak az állításán túl, hogy az alperes a vezetői tevékenységének ellátása során figyelmen kívül hagyta a hitelezők érdekeit, nem kell konkrétan megjelölnie és bizonyítania a vezető tisztségviselő jogellenes magatartását, hiszen a felelősség megállapításának elkerülése érdekében a vezető tisztségviselőnek kell igazolnia, hogy nem következett be fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ugyan fennállt a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet, de a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit figyelembe vette. Ilyen esetben nem kell konkrétan megjelölni, hogy milyen magatartással hagyta figyelmen kívül a vezető a hitelezői érdekeket és okozott vagyonsökkenést vagy hiúsította meg a hitelezői igények kielégítését (Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4.).

[17] A felek egyező nyilatkozata alapján az adósnál a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet 2021. június 3. napján bekövetkezett. Az alperes nem vitatta a beszámoló hiányát és azt sem, hogy hiányos iratanyagot tudott csak a felszámolónak átadni. Erre figyelemmel az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a hitelezői érdekek figyelembevételével járt el, illetve mulasztás esetén az neki nem volt felróható.

[18] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes személyes felelősségét nem menti ki az arra való hivatkozás, hogy a perrel érintett releváns időszakban ténylegesen más személy végezte a társaság vezetését (a könyvelő kezelte a pénzvagyont, a cég iratai nála voltak). Az a tény, hogy az alperes csak „névlegesen” volt az adós ügyvezetője, nem értékelhető a hitelezői érdekeket figyelembe vevő magatartásnak. Az ügyvezetés az üzletszerű gazdasági tevékenység eredményessége érdekében folytatott folyamatos vezetői tevékenységet jelent, mely kiterjed a jogszerű működés biztosítására. A törvény a „névleges” ügyvezető fogalmát nem ismeri, az alperesnek, mint az adós önálló cégjegyzésre jogosult ügyvezetőjének ismernie kellett a cég vagyoni, gazdasági, pénzügyi helyzetét. A passzív és ezért a hitelezői érdekeket is figyelmen kívül hagyó vezetői magatartás a társaság hitelezői irányában a társaság fizetési képtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezése után kártérítési felelősséget alapoz meg. Azzal, hogy az alperes az ügyvezetői feladatokat ekkortól kezdődően sem látta el, megsértette a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írtakat, vagyis ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el. Az ügyvezetői tevékenység el nem látása ugyanis nem tekinthető a hitelezői érdekeknek megfelelő magatartásnak (EBH2011.2326.).

[19] Az adós iratanyagának a felszámoló részére történő átadása szintén az ügyvezető kötelezettsége, miként az ő felelősségi körébe tartozik a beszámoló elkészítése és közzététele is. A vezető tisztségviselő nem mentesülhet a felelősség alól arra hivatkozással, hogy azért nem tudta megtenni a szükséges intézkedéseket, mert a cég iratai a könyvviteli szolgáltatást végző személynél voltak, a könyvelő az ügyvezető közreműködőjének minősül (BH2022.300.).

[20] Az alperes felelősségének vizsgálatakor a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontját követő tevékenység, illetőleg mulasztás értékelendő. A felelős vezetői magatartással ellentétben az adós ingatlanvagyonának a valós forgalmi érték töredékéért történő értékesítése, valamint olyan kölcsönszerződés megkötése, ahol az adós személye sem tisztázott, ráadásul a kölcsön fedezetét olyan ingóságok hivatottak biztosítani, melyek harmadik fél birtokában vannak és perrel érintettek. Az alperes ellenkérelmében és fellebbezésében a felelőssége kimentése érdekében részletezett ezen szerződések valójában a társasági és hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó vezetői magatartást igazolták.

[21] Önmagában a büntetőeljárás kezdeményezése nem biztosítja a hitelezői követelések kielégítését. Ezt az adós vagyonának megőrzése, a tulajdonból kikerülő vagyontárgyak visszaszerzése tette volna lehetővé, a büntetőeljárásban az elkövetők büntetőjogi felelősségre vonása történhet csak meg. Az, hogy a felszámoló a részére hiányosan átadott iratanyag alapján érvényesített-e igényt és amennyiben nem, milyen okból nem, a felszámoló felelősségi körébe tartozik, a felszámoló esetleges mulasztása sem menti az alperes korábbi mulasztását. A felszámoló zárójelentésében egyébként utalt arra, hogy a korábban az adós tulajdonát képező ingatlan egymás után többször került átruházásra, így a törvényi határidő eltelte miatt a törlési per megindítására már nem volt lehetősége. Az alperes által hivatkozott szerződések 2021. márciusban jöttek létre, a felszámolás kezdő időpontja pedig 2023. január 11. napja volt. Elegendő idő állt tehát az alperes rendelkezésére arra, hogy a korábban megkötött bérleti szerződés alapján az adóst megillető bérleti díj behajtása iránt intézkedjen, és arra is, hogy az ingatlan-adásvételi szerződést megtámadja.

[22] Az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztétől a felszámolás kezdő időpontjáig terjedő időszakra tényelőadást sem tett a hitelezők érdekében végzett tevékenységéről, csak mulasztása állapítható meg. Az elő nem adott tények bizonyítására sem kerülhetett sor a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alapján. Az alperes azon előadása, miszerint a gazdasági társaság a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztekor lényegében már nem működött, nem menti felelősségét. Ha egy gazdasági társaság ingatlanvagyonára elidegenítést, nagy összegű kölcsön nyújtását követően gazdasági tevékenységet nem végez, az azt eredményezi, hogy a hitelezői igények kielégítésére egyre kevesebb az esély. Amennyiben az alperes a vezetése alatt álló gazdasági társaság ezen pénzügyi folyamatait értékelte volna, akkor a felelős magatartás a cég gazdasági életből szabályozott keretek között történő kivezetése lett volna, nem pedig a cég magára hagyása, megvárva a fizetéseképtelenség megállapítását.

[23] A perben nem volt vitás, hogy a keresetben megjelölt hitelezői igény kielégítése megghiúsult. Az alperes a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, felelősségét kimenteni nem tudta, az érdemi védekezésében és fellebbezésében előadottak erre nem voltak alkalmasak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[24] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítélete is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet sérti a Cstv. 30. § (1) bekezdését, 48. § (1) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 276. § (4) és (5) bekezdését és 5. § (1) bekezdését.

[25] Arra hivatkozott, hogy bizonyítási indítványt terjesztett elő tanúk meghallgatására, akik igazolhatták volna, „hogymilyen megbízást adott a részükre, hogy mindent megtett, ami lehetséges volt az által képviselt társaság vagyonának visszaszerzésére”.

[26] A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Ajkai Földhivatali Osztály nyilvántartásában szerepel az a hamis okirat, mely szerint a visszavásárlási jogról az adós képviselőjeként lemondott. Ennek a hamis okiratnak a felhasználásával került ki a telephelyingatlan az adós tulajdonából. Az időközben megindult felszámolási eljárásban az ezzel kapcsolatos intézkedések, azaz a büntető feljelentés megtétele és polgári jogi igény érvényesítése a Cstv. 48 § (1) bekezdés szerint a felszámoló kötelessége lett volna. Kérte „megnyilatkoztatni tanúként ezzel kapcsolatosan a felszámolót”. Az elsőfokú bíróság ezen bizonyítási indítványát álláspontja szerint a Pp. 276. § (5) bekezdését megsértve utasította el.

[27] Álláspontja szerint a jogerős ítélet azért sérti a Pp. 5. § (1) bekezdését, mert a felperes a perben „elhallgatta, hogy az alperes jelezte a fiktív valótlantatalmú számlák tényét, melyek az adós társasággal szembeni adótartozásokat keletkeztették, valamint nem igazolta, hogy ezen bejelentés kapcsán a felperes milyen intézkedéseket és megállapításokat tett”.

[28] Az eljárás bíróságok „alapvető eljárásjogi hibát vétettek, mikor a bizonyítási indítványait alaptalanul mellőzték, nem vizsgálták érdemben az általa megtett intézkedéseket, lényegében csak a felperes álláspontját vizsgálták és hozták meg a döntést”.

[29] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[30] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és az ott megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[31] Rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslat, nem folytatása a jogerősen lezárt pernek. Tárgya a jogerős ítélet [Pp. 406. § (1) bekezdés], ebből következően a felülvizsgálati kérelemnek a jogerős ítéletben kifejtettekkel szemben kell érvelést tartalmaznia, mégpedig a Pp. 413. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tartalommal.

[32] A Kúria előrebocsátja a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban azt is, hogy a Pp. 406. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát a Kúriától az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással a fél, valamint a rendelkezést rá vonatkozó része ellen az kérheti, akire az ítélet rendelkezést tartalmaz. A Pp. 413. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi jogszabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.

[33] Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozattal a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintett, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK véleményben írtak szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabály megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt konkrétan megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fenti tartalmi követelményekkel, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A felülvizsgálati kérelmek kötelező tartalmi eleme – egyebek mellett – a megsértett jogszabályhely megjelölése, amelyet – az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolásból kitűnően – konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatározni, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának.

[34] A Pp. 412. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, a másodfokú határozat közlésétől számított negyvenöt nap áll rendelkezésre. A törvényben megállapított határidő nem hosszabbítható meg, azt a Kúria sem engedélyezheti, ezért a 45 napon túl előterjesztett beadványokban megjelölt, illetve a felülvizsgálati tárgyaláson előadott – a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelemben nem szereplő – további kifogások, jogi érvelések, az ezekben előadott új jogcímekre történő hivatkozások érdemben nem vizsgálhatók. A felülvizsgálati kérelmet ugyanis a felülvizsgálati határidő elteltét követően a Pp. 413. § (3) bekezdése értelmében nem lehet megváltoztatni vagy kiegészíteni, és – amint arra a Kúria az 1/2016. PK vélemény 7. pontjában rámutatott – a beadvány tartalmi hiányainak pótlására sem kerülhet sor.

[35] A fentiekből következő alapvető elvárás a felülvizsgálati kérelemmel szemben – érdemi elbírálásához és eredményességéhez –, hogy a felülvizsgálati kérelem hivatkozásai a fenti tartalommal megfeleltethetők legyenek a jogerős ítéletnek: a felülvizsgálatot kérő félnek a jogerős ítélet indokaival, érveivel szemben, azok cáfolatára kell az ellenérveit megfogalmaznia. Emiatt nem vezethet eredményre az a felülvizsgálati kérelem, amely jogi érveit nem ütközteti a jogerős ítélet indokolásával [Kúria Pfv.VI.20.844/2019/4. (BH 2020.331.)]. A felülvizsgálati kérelemben ezért az azt előterjesztő félnek az álláspontja szerint a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölnie [Kúria Pfv.V.20.797/2016/11. (BH 2017.232.)]. Emellett a felülvizsgálati kérelemben nem elegendő a korábbi nyilatkozatokra történő utalás [Kúria Pfv.V.20.301/2015/6. (BH 2015.307.)]. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet tekintetében előadott hivatkozások és indokok vizsgálhatók [Kúria Gfv.VI.30.523/2017/6. (BH 2018.113.)].

[36] A kifejtetteknek megfelelően a Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a 2024. augusztus 26-án, a felülvizsgálati határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, a törvényi határidőn túl, a csupán a felülvizsgálati tárgyaláson ezt meghaladóan kiegészítésképpen előadottakkal érdemben nem foglalkozhatott.

[37] A Kúria előrebocsátja, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott tényállás kártérítési jellege miatt a törvényben meghatározott konjunktív tényállási elemek – az alperest legitimáló elemen túl a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése és az azt követően tanúsított, a hitelezői érdekek figyelembevételét sértő, jogellenes ügyvezetői magatartás, valamint az azzal okozati összefüggésben bekövetkező társasági vagyonsökkenés, vagy a hitelezők követeléseinek más (nem a vagyonsökkenés okából) történő meghíúsítása – együttes megvalósulása az, ami megalapozza felszámolás alá került gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjének kártérítési felelősségét.

[38] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében e törvényi rendelkezés megsértését nem állította, hanem felülvizsgálati kérelmében lényegében három okból állította a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát. Egyrészt a Cstv. két olyan szabályának a megsértésére hivatkozott, melyek a felszámoló kötelezettségeire vonatkoznak, másrészt eljárási szabálysértésre hivatkozott azon okból, hogy az eljáró bíróságok nem hallgatták meg az általa indítványozott tanúkat, harmadrészt a Pp. 5. § (1) bekezdésére hivatkozással, a jóhiszeműség elvének felperesi megsértését állította. A hivatkozott okokból azonban a jogerős ítélet az alábbiak miatt nem jogszabálysértő.

[39] Az első kérdést illetően Kúria rögzíti, hogy a jelen eljárás tárgya az alperes, mint vezető tisztségviselő felelősségének a megállapítására irányuló kereset elbírálása volt, amiből következően azt kellett vizsgálni, hogy az azt megalapozó törvényi tényállási elemek megvalósultak-e. E tényállás esetén pedig azt kell vizsgálat alá vonni – amint arra a jogerős ítélet is helytállóan rámutatott –, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztétől a felszámolás kezdő időpontjáig milyen magatartást tanúsított a vezető tisztségviselő alperes.

[40] Ehhez képest a felszámoló kijelölésére – a fentiek szerint a jelen perben releváns időszakot követően – a felszámolás elrendelésével kerül sor, ezért a felszámoló releváns időszakot követően tanúsított magatartása sem befolyásolhatja az alperes korábbi időszakban és eltérő jogszabályi környezetben irányadó és vizsgálandó magatartásán alapuló felelősségét.

[41] Az alperes felülvizsgálati kérelmében is alapvetően azzal érvelt, hogy „nem tudott semmiről”. Ugyanakkor a jogerős ítélet helytálló, és a felülvizsgálati kérelemben vitássá nem tett megállapítása szerint a vezető nem hivatkozhat a felelőssége alóli mentesülése körében eredményesen arra, hogy csak „névleges” ügyvezető volt.

[42] Nem adta az alperes a jogerős ítéletben kifejtettekkel szemben megfelelő indokát annak sem, hogy a felszámolónak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezéseket az alperes álláspontja szerint sértő mulasztásából milyen jogi levezetéssel és miért következhetne az alperes felelősség alóli mentesülése. Ezzel kapcsolatban ezért a felülvizsgálati eljárásban csak az volt megállapítható, hogy a jogerős ítélet nem sérti a Cstv. felülvizsgálati kérelemben megjelölt, a felszámoló eljárására vonatkozó rendelkezéseit.

[43] Az alperes tévesen állította a Pp. 276. § (4) és (5) bekezdésének a megsértését is. A Pp. e rendelkezései a bizonyítás elrendelése mellőzésének szabályait tartalmazzák, a (4) bekezdés a szükséges formai követelmények megsértése miatti okokat fogalmaz meg, míg az (5) bekezdés a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen bizonyítás mellőzésének a szabályát tartalmazza.

[44] A Kúria rögzíti, hogy az alperes érdemi ellenkérelmében terjesztette elő a tanúk kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványait, melyek között az adós felszámolójának kihallgatása nem szerepelt, azt a felterjesztett periratok alapján később sem kérte, így ennek „elmaradását” már önmagában emiatt is alaptalanul sérelmezte a felülvizsgálati kérelmében. Ezt meghaladóan az indítvány megtételére vonatkozó perfelvételi irata egyáltalán nem tartalmazta, ellentétben a Pp. 275. § (1) bekezdésében foglaltakkal, hogy a tanúkkal milyen tényt kíván bizonyítani. Ebből következően e bizonyítási indítvány mellőzésének a feltételei a Pp. 276. § (1) bekezdés a) pontja szerint eleve fennálltak.

[45] Az alperes utóbb a perfelvételi tárgyaláson ugyan részben nyilatkozott arról, hogy milyen tény bizonyítására vonatkozna a tanúk kihallgatását célzó bizonyítási indítványa, de a Kúria maradéktalanul egyetértett az eljárt bíróságok azon egyező álláspontjával, hogy e tanúk kihallgatása a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen volt. Ebben a körben a Kúria csak utal a jogerős ítéletben ezzel kapcsolatban kifejtett indokokra. Ezek közül kiemeli azt,

hogy az alperes alappal nem hivatkozhat sem a tanúként meghallgatni kért könyvelő, sem a megbízott ügyvéd mulasztására, míg a telephelyingatlan bérlője és jelenlegi tulajdonosa törvényes képviselőinek meghallgatása a jelen perben bizonyításra szoruló releváns tényekkel nem volt összefüggésbe hozható, ennek megfelelő indokát az alperes nem adta.

[46] Mindezek alapján az eljáró bíróságok helytállóan mellőzték az alperes szükségtelen, célra nem vezető, és részben nem is megfelelő tartalommal előterjesztett bizonyítási indítványát.

[47] A Pp. 5. § (1) bekezdésének a megsértésével kapcsolatban végül a Kúria azt hangsúlyozza, hogy az alperes felülvizsgálati kérelmében egyáltalán nem fejtette ki, hogy e jogszabályhely megsértése és az annak alapjaként előadottak miként hozhatók összefüggésbe a jogerős ítélet releváns indokaival. Nem érhető, hogy abból miként következne az alperes megállapított vezetői felelősségének, illetve az azt megalapozó törvényi tényállási elemek bármelyikének a hiánya. Ebben a részében tehát az alperes felülvizsgálati kérelme egyáltalán nem felel meg a felülvizsgálati kérelemmel szemben támasztott – a fentiekben részletezett – törvényi követelményeknek. Következésképp ez a hivatkozás eredményre nem vezethetett, hiszen az e körben hivatkozottakról csak az állapítható meg, hogy azok nem hatnak, nem hathatnak ki az alperes vezetői felelősségére.

[48] Mindezek alapján a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, és ennek megfelelően a Pp. 423. § (1) bekezdése szerint vizsgálható okból nem jogszabálysértő. Ezért a kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[49] Az alperes felülvizsgálati kérelme eredménytelen volt, ekként a felülvizsgálati eljárásban is pervesztesnek minősül, ugyanakkor a felperes a felülvizsgálati eljárási költségeit nem számította fel, ezért azokról a Pp. 405. § (1) bekezdése és 364. §-a folytán alkalmazandó Pp. 82. § (3) bekezdése szerint a Kúria sem rendelkezhetett.

[50] A Kúria a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 78. § (4) bekezdése, valamint az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdése és 101. § (1) bekezdése, továbbá a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (1) bekezdése alapján határozott. A Kúria az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján tájékoztatja az alperest, hogy az illetéket az Állami Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, és a megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának ügyszámát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. A Kúria az IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján figyelmezteti az alperest, ha az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerinti késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[51] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[52] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[53] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 276. § (4) és (5) bekezdés.

A döntés elvi tartalma

-

Budapest, 2025. január 14.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István s.k. előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró